

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 121

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kültür Enstitüsü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2020) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2020 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Genel Gerekçesi4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi5

• Dışişleri Komisyonu Raporu6

• Teklif Metni8

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin8

• Şart Metni9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 493177 evrak numaralı "Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kültür Enstitüsü Şartı"nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop
Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2020)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Türkiye, İran ve Pakistan arasında bölgesel ekonomik işbirliğini geliştirmek amacıyla 1964 yılında kurulmuş olan Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği (RCD) Teşkilatının 1985 yılında Ekonomik İşbirliği Teşkilatına (EİT) dönüştürülmesinden önce kurulan RCD Kültür Enstitüsünün, EİT'nin kurulmasıyla birlikte isminin değiştirilerek EİT Kültür Enstitüsü olarak faaliyet göstermesi öngörülmüştür. Bu çerçevede, EİT Kültür Enstitüsü Şartı, 15 Mart 1995 tarihinde İslamabad'da gerçekleştirilen EİT Devlet Başkanları 3 üncü Zirve Toplantısında EİT üyesi 8 ülke tarafından imzalanmıştır. 1999 yılında fiilen çalışmalarına başlayan EİT Kültür Enstitüsünün merkezi Tahran'dadır. EİT Kültür Enstitüsü Şartını henüz onaylamamış olması nedeniyle ülkemiz Enstitü bütçesine katkıda bulunmamakta ancak, Enstitü faaliyetlerine iştirak edebilmektedir.

Sürecin başından itibaren, EİT Kültür Enstitüsü Şartının onay işlemlerine, diğer bir EİT ihtisas kuruluşu olan ve Merkezinin Ankara'da olması planlanan EİT Eğitim Enstitüsünün kuruluş işlemlerinin tamamlanmasından sonra başlanması öngörülmüştür. EİT Eğitim Enstitüsünün 1 inci Mütevelli Heyeti Toplantısının 2012 yılında Ankara'da yapılarak kuruluş işlemlerinin tamamlanmasıyla birlikte EİT Kültür Enstitüsü Şartının onay işlemlerine başlanması mümkün olabilmiştir.

Ülkemizin, gerek bölgesel bir teşkilat olarak EİT'ye gerek ikili düzeyde EİT üyesi ülkelerle işbirliğine verdiği önem çerçevesinde EİT Kültür Enstitüsü Şartını onaylayarak Enstitü faaliyetlerine daha etkin bir biçimde katılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-106803

25 Haziran 2019

Konu: EİT Kültür Enstitüsü Şartı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

15 Mart 1995 tarihinde İslamabad'da imzalanan "Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kültür Enstitüsü Şartı" nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

25/10/2019

Esas No: 2/2020

Karar No: 83

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 25/6/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kültür Enstitüsü Şartı”, 11/7/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kültür Enstitüsü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 18/7/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna havale edilen 2/2020 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 23/10/2019 tarihli 13’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye Cumhuriyeti’nin Ekonomik İşbirliği Teşkilatının faaliyetlerine daha etkin bir biçimde katılabilmesini teminen imzalanan Kültür Enstitüsü Şartının onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Türkiye’nin Ekonomik İşbirliği Teşkilatının kurucu üyelerinden biri olduğu ve 8-9 Kasım da Antalya’da gerçekleştirilecek Dışışleri bakanları toplantısında Teşkilatın dönem başkanlığının ülkemiz tarafından Tacikistan’dan devralınacağı,

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı bünyesinde Kültür Enstitüsü Şartının imza tarihinin 1995 yılına kadar gittiği,

Kültür Enstitüsü Şartını bugüne kadar onaylamamış olmamızın sebebinin, onaylamanın daha evvel yine EİT’in ana organlarından biri olan Eğitim Enstitüsünün merkezinin Ankara’da olmasına bağlandığı, 2012 yılında Eğitim Enstitüsünün mütevelli heyeti toplantısının Ankara’da gerçekleştirilmesiyle birlikte Kültür Enstitüsü Şartını da onaylamamızın önündeki engelin kalktığı,

Kültür Enstitüsü Şartının onaylanmasıyla birlikte Kültür Enstitüsünün çalışmalarına daha aktif bir katılım gösterme imkânımızın olacağı, bölgesel ekonomik refah anlamında bu platformun önemsendiği,

Kültürel anlamda da bütün üye ülkelerle birlikte daha derinlikli bir iş birliğinin arzu edildiği,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin ve Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
İstanbul	Denizli	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Ahmet Haluk Koç</i>	<i>Mustafa Canbey</i>
Ankara	Ankara	Balıkesir
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Kamil Aydın</i>	<i>Ali Şahin</i>
Bursa	Erzurum	Gaziantep
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Güzelmansur</i>	<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>	<i>Yunus Emre</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ümit Özdağ</i>	<i>Niyazi Güneş</i>	<i>İsmail Özdemir</i>
İstanbul	Karabük	Kayseri
	(Bu raporun özel sözcüsü)	

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ

**EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI
(EİT) KÜLTÜR ENSTİTÜSÜ ŞARTININ
ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 15 Mart 1995 tarihinde İslamabad'da imzalanan "Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kültür Enstitüsü Şartı"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI
(EİT) KÜLTÜR ENSTİTÜSÜ ŞARTININ
ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI (EİT) KÜLTÜR ENSTİTÜSÜ ŞARTI

DİBAÇE

Sosyal ve kültürel düşünce ve eylem yollarıyla Üye Devletlerin halklarını birbirine bağlayan kültürel yakınlıklar ile manevi ve kardeşlik bağlarını güçlendirmek amacıyla İzmir Antlaşması'nın II. Maddesinde tasavvur edilen ana ilkeler göz önünde bulundurulurak,

Ortak kültürel mirasa ilişkin kitle bilincinin öneminin ve bu mirasın Bölgede her alandaki işbirliğinin zenginleştirilmesine ve geliştirilmesine olan etkisinin farkında olarak,

Kabul edilecek uygun önlemlerin Bölge halkının tüm sınıfları arasında iyi niyet ve uyumun geliştirilmesine öncelikli olarak yönelik olması ışığında,

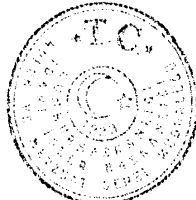
EİT Üyesi Ülkelerin Devlet Başkanlarının İstanbul Bildirisinde kaydedilen EİT Kültür Enstitüsü'nün tekrar faal hale getirilmesine ilişkin onaylarına uygun olarak, 1966'dan 1983'e kadar 17 yıl süreyle faaliyet gösteren eski R.C.D. Kültür Enstitüsü, yukarıda belirtilen hedeflere ulaşılması için, aşağıda yer alan Maddeler uyarınca, "EİT Kültür Enstitüsü" adı altında yeniden faaliyete geçirilmektedir.

MADDE - I

İsim/Amaçlar ve Görevler

Bundan böyle "Enstitü" şeklinde anılacak olan EİT Kültür Enstitüsü, aşağıda kayıtlı etkinliklerin desteklenmesi için EİT çerçevesinde girişim başlatan, koordinasyon sağlayan, mali kaynak temin eden, gözlem ve kontrol yapan bir kuruluş olarak faaliyette bulunacaktır:

1. Genelde Bölge halkları arasında, özelde basın, aydınlar ve sanatçılar arasında daha yakın ilişkiler ve işbirliği kurmak ve bunları geliştirmek.
2. Bölge ülkelerinin bölünmez bütünlüklerine ilişkin bilinçlerini güçlendirmek ve Bölge halklarını birbirine bağlayan gelenekleri ortaya çıkarmak amacıyla Bölge ülkelerinin ortak kültür mirası hakkında araştırmalar yapmak.
3. Bu çalışmalarının sonuçlarını kitap, monografi ve süreli yayınlar şeklinde İngilizce olarak ve (mümkün olduğunca) Bölge dillerinde yayınlamak.
4. Üye Devletlerin tanınmış çağdaş yazarlarının, ressamlarının, fotoğrafçılarının ve benzerlerinin seçkin eserlerini İngilizce olarak ve Bölge dillerinde yayınlamak.

5. Enstitüde ve mümkün olduğu takdirde şubelerinde Bölge dillerinin öğretilmesi için düzenlemeler yapmak ve bunun yanı sıra bu dillerin Bölge üniversitelerinde ve diğer dil enstitülerinde öğretimini teşvik edilmesi için etkin önlemler almak.
6. Akademisyenlerin, öğretmenlerin, yazarların, sanatçıların, misafir konuşmacıların, tanınmış şahsiyetlerin, öğrencilerin, gençlerin ve kadın kuruluşlarının üyelerinin ziyaretleri gibi kültürel değişim programlarını koordine etmek.
7. Bölgedeki üniversiteler ve diğer kültür kuruluşları arasındaki işbirliğini desteklemek.
8. Kültür alanında akademisyen değişim programları düzenlemek.
9. Üye ülke halklarının kültürel ve sosyal yaşamını yansıtan edebi içerikli eğitim ve kültür çalışmalarını ve sergiler düzenlemek.
10. Halk sanatları sergileri ile geleneksel ve modern sanat sergileri düzenlemek.
11. Edebiyat ve güzel sanatlar alanındaki EİT Ödüllerinin sorumluluğunu üstlenmek. Program yıllık olarak yapılacak ve EİT Ödülünün nitelik ve koşulları Enstitü tarafından belirlenecektir.
12. EİT Kültür Haftası programlarını yürütmek ve koordine etmek.
13. Bölgenin yaşam, gelenek ve sosyal faaliyetlerine ilişkin belgesel nitelikli filmler ile radyo veya televizyon paket programlarının karşılıklı değişimi için düzenlemeler yapmak.
14. Tarih, nüfusbilim, antropoloji, arkeoloji ve Bölgenin ortak kültürel ve mimari mirasının korunması ve restorasyonu alanlarında işbirliğini teşvik etmek.
15. Kitapların, elyazmaları ve değerli sanat eserlerinin, eski kitaplara ait slaytların/mikrofilmlerin karşılıklı değişimini gerçekleştirmek için Bölgenin kültür merkezleri, milli kütüphaneleri ve müzeleri arasında ağ bağlantısı kurmak.
16. Eski kitapların ve elyazmalarının onarılması ve korunması alanında ilgili akademisyenler için eğitim programlarının karşılıklı değişimini gerçekleştirmek.
17. Ağırlıklı olarak Üye Devletlerin halklarının yaşam ve kültürlerine ilişkin kitapları, dergileri, gazeteleri, görsel-işitsel malzeme ile araç ve gereci temin etmek ve akademisyenlerin, öğretmenlerin, gazetecilerin ve diğerlerinin yararlanması için kopyalama hizmetleri sunmak amaçlarıyla kütüphaneler kurmak ve bunları yaygınlaştırmak.
18. Sporla ilgili bölgesel işbirliğini teşvik etmek.
19. Bölgedeki haber ajansları arasında ağ bağlantısı kurmak yoluyla işbirliğini teşvik etmek.
20. Yerel şubelerde İngilizce olarak ve mümkün olduğunca Bölgenin ulusal dillerinde, Genel Merkezde ise Farsça olarak üç ayda bir çıkacak bir dergiyi aşağıdaki amaçlarla yayınlamak:

a) Üye Devletlerin edebiyatına, folkloruna, geleneksel müziğine ve milli gelenek ve göreneklerine odaklanmak suretiyle Bölgedeki halklar arasında daha ileri bir anlayışı teşvik etmek.

b) Üye ülkelerdeki halkların ilgisini, Bölgenin mevcut kültürel, eğitsel ve sosyal sorunlarına çekmek.

c) Bölgede düzenlenen konferans, seminer, kongre ve benzeri kültürel etkinliklerin haberlerini yaymak.

21. Bölge halkları arasında kültürel programlar vasıtasıyla daha derin bir anlayışı ve daha yakın bağları teşvik edecek gerekli diğer tüm tedbirleri almak.

MADDE – II

Yasal Statü

Bir EİT ihtisas kuruluşu olarak Enstitü, daimi devamlılığa ve mühüre sahip olacak, bu şartın hükümlerine tabi bulunacak, kendi mali ve personel yönetmelikleri uyarınca kendi programlarını ve işlerini yürütecektir.

MADDE – III

Organları

1-Mütevelli Heyeti

Enstitü'nün, aşağıda kayıtlı kişilerden oluşacak bir Mütevelli Heyeti olacaktır:

a) Üye Devletlerin Kültür Bakanları veya kültür işlerinden sorumlu bir diğer Bakanları.

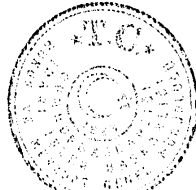
b) EİT Genel Sekreteri.

c) Enstitü Başkanı.

d) Her bir Üye Devletten kendi ilgili Bakanları tarafından tayin edilecek kültür alanında tanınmış saygın bir şahsiyet.

Mütevelli Heyeti, Enstitü'nün en önemli politika belirleme ve karar alma organı olacaktır.

Mütevelli Heyeti, iki yılda bir/üç yılda bir, dönüşümlü olarak Üye Devletlerin ulusal toplantılarında bir araya gelerek toplanacaktır.

2-Başkan

Enstitü Başkanı, bölgenin kültür alanında tanınmış ve saygın ileri gelen şahsiyetleri arasından aday gösterilecek ve Mütevelli Heyeti'nin önerisi üzerine EİT Bakanlar Konseyi tarafından alfabetik sıraya göre ve iki yıllık dönemler için dönüşümlü olarak atanacaktır.

Enstitü Başkanı, Mütevelli Heyeti'nin genel politika ve kararlarının icrasından ve Enstitü'nün onaylanan programlarının uygulanması için uygun tedbirlerin alınmasından sorumlu olacaktır.

3-İcra Direktörü

Enstitü işlerinin icrası ve idaresi, İcra Komitesi'ne başkanlık edecek olan bir İcra Direktörünün yetkisinde olacaktır. İcra Direktörü, dönüşümlü olarak Üye ülkelerin vatandaşları arasından görevlendirilecektir. Görev süresi üç yıl olacak ve birbirini izleyen iki dönemden fazla olmamak kaydıyla yeniden aday gösterilebilecektir.

4-İcra Komitesi

İcra Direktörüne, Üye Devletlerin vatandaşları arasından tercihen farklı alanlardan kültür uzmanları tarafından eşitlik temelinde yardım sağlanacaktır.

İcra Komitesi, kültür uzmanlarından oluşacak ve bu uzmanların sayısı Enstitü'nün ihtiyaçlarına göre değişiklik gösterebilecektir.

5-Yerel Personel

İdari işler ve sekreteryaya hizmetlerinden sorumlu görevliler ile daha alt kademede çalışanlardan oluşan yerel personel, Üye Devletlerin vatandaşlarından oluşmalıdır. Ancak, sözkonusu personel, İran'da ikamet etmeli ve anılan ülkede yerel olarak istihdam edilmelidir.

6-Ek Görevlendirmeler

Enstitü, EİT Bakanlar Konseyi'nin onayına bağlı olarak, görevlerini etkin bir şekilde yerine getirebilmesi için gerekli olduğunu değerlendirebileceği danışman veya uzmanları kendisinin uygun görebileceği koşul ve şartlarla geçici olarak istihdam edebilir.

MADDE – IV

Genel Merkez / Şubeler

Enstitü'nün Genel Merkezi Tahran'da bulunacaktır. Enstitü'nün her bir Üye Devlette ilgili her bir Üye Devletin geçerli yasal düzenlemeleri uyarınca kurulacak olan bir şubesi (veya koordinasyon birimi) de bulunacaktır. Şubeler, Genel Merkez ile yakın işbirliği içinde görev yapacak ve onaylanan programların uygulanmasını sağlayacaktır.

MADDE – V

EİT Organlarıyla İlişkiler

Enstitü, EİT Sekretaryası kanalıyla ilgili Komite'ye ve EİT Konseylerine, Üye Devletlerin değerlendirmeleri ve onaylamaları için Enstitü'nün mevcut faaliyetlerinin ve gelecekteki projelerinin gözden geçirildiği yıllık veya dönemsel raporlar sunacaktır.

Enstitü, Bakanlar Konseyi tarafından onaylanacak olan bir uzun vadeli eylem programını, Mütevelli Heyetinin yönergeleri uyarınca, hazırlayacaktır.

MADDE – VI

Diğer Kuruluşlarla İlişkiler

Enstitü, Üye Devletlerin ilgili resmi kurumlarının/sivil toplum örgütlerinin yanı sıra uluslararası kültür kuruluşları ile yakın işbirliği içinde olacaktır. Yukarıda belirtilen kuruluşlar/örgütler ile herhangi bir işbirliği anlaşması yetkili EİT Konseylerinin politika talimatları uyarınca yapılacaktır.

MADDE – VII

Finansman

Enstitü, programlar ve yönetim için aşağıdakilerden oluşan bağımsız bütçe ve mali kaynakları haiz olacaktır:

- a) Üye Devletler tarafından yapılan mali yardımlar.
- b) Hibe ve bağışlar.
- c) Diğer kaynaklar.

MADDE – VIII

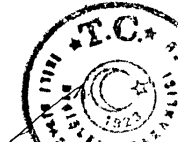
Yürürlüğe Giriş

Enstitü Şartı, EİT Bakanlar Konseyi tarafından kabul edilmesinin ardından, her bir üye ülke için, kendi ulusal mevzuatlarına bağlı olarak belirlenen kendisine has onay veya uygun bulma işlemi uyarınca yürürlüğe girecektir.

MADDE - IX

Yönetmelikler

Enstitü, EİT Bakanlar Konseyi tarafından onaylanacak olan kendi mali ve personel yönetmelikleri ile işlem kurallarını faaliyete geçmesinden itibaren bir yıl içinde hazırlayacaktır.

MADDE - X

Değişiklikler

İster bir üye ülke veya Enstitü Başkanı tarafından önerilmiş olsun, işbu Şartta yapılacak değişiklikler Mütevelli Heyeti ve Bakanlar Konseyi'nin onayına tabi olacaktır.

İslamabad'da, Bin Dokuz Yüz Doksan Beş yılı Mart ayının bu 15. gününde, İran İslam Cumhuriyeti Hükümetince muhafaza edilecek olan tek bir İngilizce nüsha halinde imzalanmıştır. Usulüne uygun olarak tasdik edilmiş örnek nüshaları anılan Hükümet tarafından tüm imza sahibi devletlere bugünden itibaren otuz gün içinde iletilecektir.

AFGANİSTAN İSLAM DEVLETİ ADINA

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ ADINA

İRAN İSLAM CUMHURİYETİ ADINA

KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ ADINA

PAKİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ ADINA

TACİKİSTAN CUMHURİYETİ ADINA

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADINA

TÜRKMENİSTAN ADINA

